

Adviesrapport

‘Hoe Stevensbeek vanaf 1 januari 2016 te (be)sturen’

Wie pakt de boomstam op?

Stevensbeek, 12 november 2015

Adviesrapport uitgebracht door:

- Wouter Bollen
- Peter van den Berg
- Gert-Jan Jacobs

Adviesrapport inzake het (be)sturen van Stevensbeek

Inleiding

Begin april 2015 heeft het bestuur van de Stichting Dorpsraad Ruimte voor Morgen haar taken en activiteiten opgeschort tot er een nieuw bestuur is gevormd. De bestuursleden voelden zich persoonlijk en als team aangetast in hun integriteit als gevolg van regelmatig terugkerende kritiek op het functioneren van de dorpsraad. Een deel van de gemeenschap heeft via een brief aan de fractievoorzitters van de gemeente de kritiek geuit en het verlies van vertrouwen aangegeven. De wijze waarop een en ander verloopt, de eerdere gebeurtenissen, de impact van de kritiek en het gevoelde wantrouwen was uiteindelijk voor de Dorpsraad reden om unaniem te besluiten te stoppen per 31 december 2015.

Om een oplossing te bieden voor het vacuüm dat ontstaat vanaf 01 januari 2016 heeft het demissionaire bestuur van 'Ruimte van Morgen' (Dorpsraad Stevensbeek) besloten enkele mensen advies te vragen en daaruit een adviesgroep samen te stellen. Deze groep is belast met de opdracht om te komen tot een advies hoe het dorp Stevensbeek het beste vertegenwoordigd kan worden. De voornaamste accenten zouden moeten liggen op vertrouwen en werkbaarheid. Een en ander werd uitgelegd en in een opdracht geformuleerd door middel van de volgende stellingen en punten;

Probleemstelling

Met ondersteuning heeft het bestuur de situatie in kaart gebracht en geconstateerd dat het werkelijke probleem van de ontstane situatie is gelegen in de volgende aspecten:

- 1) verwachtingspatroon van de gemeenschap over de Dorpsraad;
- 2) structuur van de eigen Stichtingsorganisatie, taken, besluitvaardigheid, besluitvorming en organisatie;
- 3) de werkbaarheid van de Dorpsraad in verschillende situaties.

Vraagstelling

Wat is de best passende organisatievorm van de Dorpsraad van Stevensbeek en wat zijn hierin de bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden?

Op welke wijze kan dit in de gemeenschap worden geïmplementeerd waarbij het vertrouwen en een reëel verwachtingspatroon het best geborgd is?

Uitgangspunten

De Dorpsraad heeft bij de opdracht de adviesgroep de volgende uitgangspunten meegegeven:

- 1) De dorpsgemeenschap (de inwoners van Stevensbeek) staan centraal. Zij moeten een stem hebben en gehoord worden.
- 2) De werkgroepen en verenigingen zijn de belangrijkste kern in de leefbaarheid van het dorp. Zij moeten waar mogelijk ondersteund en gefaciliteerd worden. Elkaar helpen is leidend in de gemeenschappelijkheid en de leefbaarheid van onze gemeenschap.
- 3) De Dorpsraad is thans verantwoordelijk voor enkele eigenstandige exploitaties ('t Stekske, De Bles, ...). Het is belangrijk dat het gemeenschappelijk belang van deze algemene dorpsvoorzieningen dicht bij de gemeenschap blijven.
- 4) De Dorpsraad is het aanspreekpunt voor externen (gemeente, overig) en vertegenwoordigd het dorp Stevensbeek.
- 5) De Dorpsraad is financieel verantwoordelijk voor de algemene middelen en werkt op basis van vastgestelde begrotingen.

Werkwijze adviesgroep

De adviesgroep heeft de opdracht aanvaard, en heeft daarbij een volledig en onafhankelijk mandaat gevraagd en gekregen van het demissionaire bestuur van Ruimte voor Morgen, om te komen tot een advies hoe Stevensbeek te (be)sturen. Deze onafhankelijkheid is gedurende het proces gebleven en gebleken. De adviesgroep heeft, in aanvang in de luwte, zelf een inventarisatie van de probleemstelling gedaan. De adviesgroep heeft daarna meerdere malen onderling overleg gehad om de situatie te bespreken. Daarnaast heeft zij tweemaal een gesprek gehad met een afgevaardigde van de 'Centre of Expertise Krachtige Kernen' van de HAN (Hogeschool Arnhem-Nijmegen) en met een (voormalig) bestuurslid van de coöperatie 'Samen Één Westerbeek'. Er is ook contact geweest met diverse bestuurders van dorpsraden in de omgeving.

Na deze verkennende gesprekken heeft zij een bijeenkomst georganiseerd voor de inwoners van Stevensbeek om samen met hen in gesprek te komen en input te krijgen over hoe Stevensbeek vanaf 1 januari 2016 te (be)sturen. Hieronder treft u het verslag van deze avond, wat ook in de BLES herhaald is gepubliceerd.

Al deze informatie is door de groep geanalyseerd en verwerkt tot een advies. Een advies wat u verderop geconcretiseerd in dit rapport kunt vinden.

Bijeenkomst; 'Hoe Stevensbeek verder te (be)sturen?'

Op woensdagavond 14 oktober zijn 55 inwoners uit Stevensbeek bijeen geweest om met elkaar van gedachten te wisselen over 'Hoe Stevensbeek vanaf 1 januari 2016 verder te (be)sturen'. Dit is de datum waarop het demissionaire bestuur van RvM definitief stopt met al hun werkzaamheden.

De onderstaande vragen stonden tijdens deze avond centraal.

- a. *Wat is het belang van (aan)sturing van Stevensbeek naar binnen gericht?*
- b. *Wat is het belang van aan(sturing) van Stevensbeek naar buiten gericht?*
- c. *Hoe ziet u de aan(sturing) van Stevensbeek na 1 januari 2016?*
- d. *Overige zaken die u nog kwijt wilt om mee te geven aan de adviesgroep*

Na een korte inleiding werd in 3 subgroepen uit elkaar gegaan om de vragen te bespreken en zoveel mogelijk input mee te geven aan de adviesgroep. De adviesgroep gebruikt de rijke en waardevolle opbrengst van de avond en de eigen verkregen informatie over het aan(sturen) van kleine dorpen c.q. kernen om binnenkort te komen tot een verantwoord advies.

Concluderend bleek dat de aanwezigen vonden dat het waardevol is dat Stevensbeek een dorpsraad heeft. Daarbij werden wel enkele randvoorwaarden en kenmerken meegegeven aan de adviesgroep. Enkele van de belangrijkste daarvan waren:

- *Gepast ambitieniveau.*
- *Regievoerend en coördinerend orgaan.*
- *Sterk in communicatie.*
- *Als gesprekspartner kunnen functioneren.*
- *Gekozen en benoemde bestuurders.*
- *Ondersteuner zijn voor alle werkgroepen.*
- *Draagvlak creëren en uitdragen. (kracht maken).*
- *Niet alleen voor de verenigingen en hun leden, maar ook voor 'gewone' burgers.*
- *Geen politiek bedrijven en geen ingrijpende structuur wijzende besluiten nemen.*

Tijdens een plenaire afsluiting werden de opbrengsten met elkaar gedeeld en besproken. De adviesgroep is verheugd met de opbrengst en verwerkt momenteel de verkregen informatie van de aanwezigen naast de eigen verkregen informatie.

Het Centre of Expertise Krachtige Kernen van de HAN (Hogeschool Arnhem-Nijmegen) heeft al toegezegd de nieuw gekozen opzet met hun kennis en hun ervaring te gaan ondersteunen.

Tot slot.

We kunnen concluderen dat het met Stevensbeek nog niet zo slecht gesteld is. Mooie initiatieven zoals "Samen Stevensbeek" en diverse plannen geven de dynamiek aan in dit mooie dorp. Een spreekbuis voor al dit moois lijkt dan ook gewenst. De energie voor een succes is zeker aanwezig. We willen graag extra benadrukken dat de energie en kracht in de werkgroepen zit! De dorpsraad moet dit begeleiden en zich hierdoor laten leiden. Bestuur volgt werkgroep. Niet andersom.

Wij als adviesgroep willen ook graag een ieder bedanken voor zijn of haar medewerking. In het bijzonder aan Joke Abbring van de HAN (Hogeschool Arnhem-Nijmegen) voor haar steun, adviezen en de toezegging om het nieuwe bestuur bij te staan met raad om e.e.a. tot een succes te maken.

Wij spreken de hoop uit dat enkele mensen zich geroepen (gaan) voelen om de spreekwoordelijke boom op te pakken en (als eersten) zich beschikbaar willen stellen als lid van het (nieuwe) bestuur.

Pakken we de boom op?

Ja, dat doen we samen in Stevensbeek!

Advies hoe Stevensbeek te (be)sturen vanaf 1 januari 2016

Uit de bijeenkomst gehouden op 14 oktober 2015 is unaniem gebleken dat alle aanwezigen voorstander zijn van een vorm van een 'dorpsraad'.

Dit was een cruciale vraag en tevens belangrijke uitkomst om tot een advies te komen.

Verder kunnen we constateren dat Stevensbeek voor dezelfde uitdagingen staat als elke andere kleine(re) kern of dorp. Een sterke gemeenschap die sommige zaken voor zichzelf organiseert heeft een grote meerwaarde. Hiermee is men grotendeels voorbereid op de gevolgen van "vergrijzing", en consequenties van onze "participatiemaatschappij". Door een goed functionerende vertegenwoordiging te creëren, heeft men hierin een streepje voor.

Voor Stevensbeek betekent dat ook oppassen met ambities! Behoud en faciliteren van het huidige is nu het belangrijkste. Een "dorpsraad" als organisator en hoeder van diverse werkgroepen is nodig.

Deze dorpsraad kan mensen en groepen samenbrengen en organiseren. Niet alles zelf regelen is daarbij het devies. Als in de toekomst dit goed op poten staat kan men kijken of de "ambitieuze" eventueel iets hoger mag.

We kunnen dan ook adviseren dat het dorp Stevensbeek een vertegenwoordiging zou moeten hebben in de vorm van een bestuur wat daaraan een invulling kan geven en voldoet aan de volgende kenmerken.

1. Handhaving van de huidige bestuursvorm. Een stichting.
Een stichting als bestuursvorm is gezien de huidige situatie te Stevensbeek de beste vorm om de komende jaren te handhaven. Wijziging in een vereniging of coöperatie heeft momenteel (nog) geen meerwaarde. Mede gezien de gemaakte opmerkingen over een gepast ambitieniveau waarbij de lat niet te hoog gelegd moet worden.
2. Het advies is om de statuten aan te passen omdat de huidige niet voldoen. Deze statuten spelen een belangrijke rol in het gewenste draagvlak creëren en betrokkenheid van alle inwoners van Stevensbeek. Als bijlage is een voorbeeld van een stichtingsstatuut bijgevoegd die als basis kan dienen voor de nieuw te vormen dorpsraad. Men kan hiermee aan de slag en het nieuwe bestuur kan eigen passages aanvullen om de statuten te vervolmaken. Al adviseren we daarmee zorgvuldig om te gaan.
3. Er dienen minimaal 3 en in aanvang maximaal 5 bestuursleden gekozen te worden om de stichting te besturen. Deze leden hebben een minimale en maximale zittingstermijn waar scherp op toegezien moet worden. Een uitbreiding van bestuursleden naar 7 of 9 kan op termijn maar dan zal er een Dagelijks Bestuur gevormd moeten worden. Een vorm die in aanvang niet wenselijk is.
4. Voorgedragen en gekozen bestuur.
De bestuursleden van het nieuw te vormen stichtingsbestuur dienen gekozen te worden door de inwoners van Stevensbeek. Niet met verkiezingen maar met voordrachten vanuit de gemeenschap. Dit om draagvlak en mandaat te hebben om te kunnen be(sturen).
5. Noodzakelijke en verschillende competenties nieuwe bestuursleden.
De (nieuw gekozen) bestuursleden dienen verschillend sterk in communicatie, organiseren, netwerken en be(sturen) te zijn. Waarbij ze als regisseur optreden en er zorg voor dagen dat de kracht en verantwoordelijkheid in de werkgroepen en de verenigingen behouden blijft.
6. Draagvlak creëren door een optimale communicatie met bewoners Stevensbeek.
Draagvlak creëren is van groot belang. Hierbij speelt een optimale open schriftelijke en mondelinge communicatie een belangrijke rol. (Schijn van) belangenverstrengeling is niet altijd te voorkomen maar moet zoveel mogelijk gemeden worden om het draagvlak onder de bewoners van Stevensbeek behouden te laten blijven. Open communicatie is hierin de sleutel.

7. Ingrijpende besluiten altijd vooraf laten gaan door inspraakbijeenkomsten. De werkgroepen komen met adviezen of wenselijke besluitmogelijkheden.
Omdat het bestuur van de dorpsraad spreekt namens alle inwoners van het dorp is het bij het nemen van ingrijpende besluiten op het gebied van Wonen, Zorg en Welzijn, Werken en Recreatie altijd noodzakelijk om inspraakbijeenkomsten te houden voor alle inwoners uit Stevensbeek.
8. Onderzoek de positie van dorpsblaadje de BLES en het Gemeenschapshuis 't Stekse.
Het is raadzaam voordat het nieuwe bestuur gekozen is duidelijkheid te verschaffen wie verantwoordelijk is voor de BLES en 't Stekse. Dit om voorafgaand ten behoeve van de nieuwe dorpsraad de verantwoordelijkheden, taken en aansturing duidelijker te hebben. Een ontkoppeling van deze verantwoordelijkheden zou gewenst zijn.
9. Investeer in werkgroepen. Leg verantwoordelijkheid over adviezen en uitkomsten volledig hier neer. De werkgroepen zijn beter op de hoogte. Bij overleg met derden (bijv. gemeente) moet het bestuur een afvaardiging van de betreffende werkgroep vragen om mee te gaan.
10. Nieuwe naam bedenken voor de stichting.
Om een frisse en nieuwe start te kunnen maken is het goed om, met alle respect en vooral veel dank voor het verleden, afscheid te nemen de huidige naam 'Ruimte voor Morgen'. Door middel van een nieuwe naam kan er een duidelijke streep getrokken worden en kan de nieuwe dorpsraad zonder enige erfenis van het verleden aan de slag met de toekomst.